

Organization for Security and Co-operation in Europe

Mission to Moldova

www.osce.org/moldova

Traficul de fiinte umane:
Pe cine afecteaza si
de ce trebuie sa ne îngrijoreze?

Ambasadorul William Hill
Seful Misiunii OSCE în Moldova
Chisinau
17 noiembrie 2003

As vrea sa multumesc organizatorilor si participantilor la aceasta conferenta pentru toate realizarile si eforturile pe care continua sa le depuna în vederea eliminarii traficului de fiinte umane în Europa contemporana, îndeosebi în regiunea noastra a Europei. De asemenea, as vrea sa multumesc organizatorilor pentru acordarea oportunitatii si forului în cadrul caruia am posibilitatea sa prezint remarcile mele la aceasta tema. Desi multe au fost realizate în domeniul combaterii traficului de fiinte umane în ultimii ani, în opinia mea, spre regret putine persoane – atât înaltii demnitari cât si oamenii de rând – înțeleg anume ce comporta traficul de fiinte umane. Noi toti am auzit explicatii superficiale potrivit carora traficul de fiinte umane, îndeosebi de femei tinere, ar fi pur si simplu o manifestare moderna a dorintelor si conduitei omenesti, care au existat în societatea umana si se presupune ca vor exista întotdeauna. Aceasta este nonsens! Cred ca în special lipseste constientizarea daunelor cauzate de traficul de fiinte umane, nu doar victimelor, familiilor si prietenilor lor apropiati, dar si societatii în întregime.

Permiteti-mi sa încep cu o încercare de a descrie în termeni simpli ce înseamna traficul de fiinte umane. Pentru aceasta as vrea sa povestesc un caz din viata mea personala. Mai mult de un deceniu în urma, atunci când familia mea locuia în Cote d'Ivoire, am avut ocazia sa vizitez orasul Biriwa Beach, situat în Gana, între capitalele Abidjan si Accra. În aceasta zona exista câteva asa-numite "castele de sclavi" – cetatile folosite în trecut de catre europeni pentru a aduna si a tine africanii capturati sau vânduti de alti africani, în asteptarea sosirii corabiilor transportatoare care urmau sa preia si sa transporte captivii nenorociti la o viata de sclavie în Lumea Noua. Multe din aceste castele de sclavi s-au pastrat destul de bine, astfel am vazut încaperi strâmte si conditii inumane în care erau tinute persoanele recent captivate în asteptarea vânzarii si despartirii de casele si familiile lor pentru toata viata. De fapt, chiar si în prezent este posibil sa cobori în temnitele înabusitoare si întunecate unde în trecut erau tinuti viitorii sclavi. De asemenea, se poate de traversat coridoarele înguste de piatra care duceau direct la calele vaselor traficantilor cu sclavi. Astfel, sarmanii captivi niciodata nu mai vedeau lumina zilei si nu mai puteau respira aer curat înainte a de fi trimisi de la casele lor spre o viata noua în sclavie.

Comertul cu sclavi din Africa, practicat de-a lungul veacurilor de catre popoarele Europei si Americii de Nord este una din cele mai grave nedreptati din istoria omenirii. Cu toate ca de la momentul abolirii oficiale a sclaviei au trecut o suta cincizeci de ani, tara mea si în prezent continua sa se confrunte cu consecintele acesteia.

În aceasta ordine de idei, primul aspect important pe care as vrea sa-l evidentiez astazi este faptul ca traficul de fiinte umane este trafic de sclavi. Unele împrejurari si amanunte poate sa se deosebeasca de ceea ce faceau predecesorii nostri în Africa pe parcursul secolelor trecute, dar în esenta este acelasi lucru – sclavie. Uneori aud explicatii despre cauzele traficului din prezent, care se refera la saracie, tranzitia economica si somaj. Ascultând astfel de rationamente am impresia ca aud vorbele capetenilor de triburi din trecut care explica care sunt profiturile economice obtinute de satele si întreaga societate din vânzarea câtorva membri ai acestor comunitati.

Uneori auzim explicatii precum ca unele victime ale traficului din zilele noastre s-ar fi implicat de bunavoie. Îndeosebi, am auzit declaratii conform carora unele femei doresc sa câstige bani în acest mod. Auzind astfel de declaratii nu îmi ramâne decât îngrozit sa clatin din cap si sa-mi amintesc de „povestile” similare raspândite larg în America de Nord câteva secole în urma despre sclavii africani fericiti care erau îngrijiti si aprovizionati cu toate cele necesare de catre proprietarii de plantatii care erau mai instruiti si iluminati.

Traficul de fiinte umane este sclavie - nu încape nici o îndoiala despre aceasta. Nici una din societatile sau tarile din lume nu ar trebui sa tolereze acest fenomen – nici ca tara de origine, nici ca tara de tranzit, nici ca tara care foloseste serviciile victimelor. Nu cred ca exista vreun reprezentant al organizatiilor prezente la aceasta conferinta, care sa nu împartaseasca aceasta parere. Totodata, cred ca noi toti trebuie permanent sa luptam cu încercarile unor cercuri interesate sa reduca raul cauzat de trafic, justificând ca acesta este un fenomen care dintotdeauna a facut parte din societatea umana si ca poate fi tolerat atâta timp cât afecteaza doar pe “alii”.

Al doilea aspect important la care as sa ma refer este faptul, ca traficul de fiinte umane afecteaza negativ nu numai victimele imediate. Bineînteles, este evident faptul, ca victimele traficului au mame, tati, surori, si câteodata sotii si copiii care sufera cu totii atunci când ele dispar vara urma.

Permiteti-mi sa dau câteva exemp le referitor la persoanele care sunt afectate de trafic. Astfel, conform datelor de care dispunem 70 la suta din victimele traficului repatriate au cel putin doi sau trei copii, care de obicei au fost lasati acasa. Procesul repatrierii si reabilitarii sociale a victimelor traficului si a familiilor acestora necesita cheltuieli sociale semnificative pe termen lung.

Totodata, persista o imagine eronata raspândita, precum ca traficul din zilele noastre implica numai femei si copii folositi în industria sexului. Aflam despre tot mai multe cazuri în care victimele traficului sunt impuse sa execute munci fortata în diferite ramuri

ale industriei, precum industria constructiilor, alimentatiei, hoteliera, în sere si serviciile casnice. Mai mult decât atât, exista cazuri de trafic în scop de cersetorie si transplantare de organe. Victimele în aceste cazuri sunt barbati, femei si copii.

Traficul comporta cheltuieli sociale si mai fundamentale. Traficantii nu investesc în societate sau economie. Din contra, traficul produce profituri scazute pentru societate comparativ cu investitiile legale si activitatea economica obisnuita. Traficul este o activitate ilegala. Pentru mentinerea lui, guvernul la fel si întreaga societate în rezultat devine corupa si criminalizata. Colegii mei din organele de drept îmi spun, ca dupa observatiile lor, traficul de fiinte umane este aproape întotdeauna însoțit de traficul de droguri si alte tipuri de comert ilegal. Un studiu efectuat recent de catre Ministerul de Externe al Olandei a demonstrat, ca în cele cincizeci la suta din cazurile de trafic de fiinte umane examinate, traficantii erau de asemenea implicati în comert ilegal de droguri sau arme.

Spre regret, Moldova nu este o exceptie în nici unul din cazurile susmentionate. Traficul de fiinte umane contribuie la depopularea dezastruoasa a tarii. Pentru Moldova care este în principal tara de origine, plecarea unui numar mare de tineri, îndeosebi femei tinere, distorsioneaza si dauneaza atât echilibrului social cât si pietii fortelor de munca. Satele si orasele devin pustii, copiii ramân fara grija parinteasca si scolarizarea, iar familiile se despart sau nici nu se întemeiaza. Evident, multi moldoveni care locuiesc si lucreaza în strainatate trimit sume banesti considerabile rudelor de acasa. Dar cu cât mai mult ar beneficia economia daca victimele traficului ar lucra în economia Moldovei în mod legal? Si cu cât mai prospera ar fi Moldova fara impactul distrugator al activitatilor criminale organizate asupra structurii guvernului, economiei si societatii?

A treia tema importanta pe care tin s-o abordez cuprinde întrebări privitor la cei responsabili de curmarea traficului cu fiinte umane si masurile care urmeaza a fi întreprinse. Traficul de fiinte umane nu este în fenomen simplu, prin urmare nu exista raspunsuri simple la aceste întrebări. Este evident, ca cetatenii tarilor de origine nu trebuie sa permita ca prietenii, rudele si vecinii lor sa fie vânduti în sclavie. Functionarii respectivi din aceste tari trebuie sa fca tot posibilul pentru a opri acest fenomen. Dar oamenii si functionarii din asa-numitele tari de destinatie au o responsabilitate la fel de mare pentru existenta traficului de fiinte umane, si respectiv au o obligatie proportionala de a curma operatiile prin mediul carora sunt receptionate si se înrobite victimele traficului de fiinte umane. Iar asa-numite tari de tranzit nu se pot eschiva de responsabilitatea prin justificarea ca nu au rolul tarii de origine si nici cel de „consumator” al traficului de sclavi din zilele noastre.

Din momentul în care am început activitatea în cadrul Misiunii OSCE în Moldova în anul 1999, organizatiile si institutiile, reprezentate aici, au obtinut realizari considerabile în domeniul combaterii traficului de fiinte umane. Am contribuit la constientizarea amplorii si caracterului acestei probleme de catre demnitarii din Moldova dar si de catre societatea în întregime. Am ajutat Moldova sa elaboreze un cadru legislativ si administrativ pentru combaterea acestui fenomen. Am acordat ajutor si sprijin la îngrijirea victimelor si

protecția martorilor în lupta cu traficul de ființe umane. De asemenea, am început să sprijinim organele de drept și sistemul judiciar să închidă traficanții după gratii.

Însă cu toții înțelegem că mult mai multe trebuie să se întreprindă în acest domeniu și anume din această cauză ne-am adunat aici. Colegii mei din Misiunea OSCE și eu personal suntem gata să facem schimb de opinii, idei și planuri despre amplificarea și consolidarea eforturilor noastre comune îndreptate spre combaterea traficului de ființe umane. În calitate de prim pas în cadrul acestui dialog aș vrea să vă ofer câteva idei generale din perspectiva OSCE.

În primul rând, OSCE a recunoscut că traficul de ființe umane este o problemă gravă care este prezentă sub diferite forme în aproape fiecare din cele cincizeci și cinci de state participante la OSCE. În acest an OSCE a adoptat un Plan cuprinzător de acțiuni împotriva traficului de persoane, care prevede activități coordonate îndreptate spre combaterea traficului în țările de origine, tranzit și destinație. Actualmente se desfășoară discuții serioase cu privire la posibilitatea creării unui mecanism special în cadrul OSCE împotriva traficului în cadrul reuniunii ministeriale de la Maastricht, care va avea loc în Olanda în acest an.

OSCE consideră următoarele măsuri sau activități drept fiind de o deosebită importanță în Moldova :

- Finalizarea elaborării și adoptării cadrului legislativ și normativ pentru acțiunile guvernamentale și neguvernamentale orientate împotriva traficului de ființe umane. Avem un început bun, dar succesul nu trebuie să ne orbească;
- În această privință, Moldova trebuie să ratifice Convenția Națiunilor Unite împotriva Crimei Organizate Transfrontaliere, și Protocolul privind Prevenirea, Combaterea și Sanționarea Traficului de persoane, în special femei și copii, adițional la ea, în conformitate cu Decizia Consiliului Ministerial al OSCE de la București din decembrie 2001;
- Trebuie să continuăm, să amplificăm și să intensificăm eforturile noastre pentru a spori nivelul conștientizării acestei probleme de către funcționari și publicul larg din Moldova. În special, trebuie să prezentăm argumente temeinice pentru a convinge publicul și funcționarii, cât de daunător este traficul și cum îi afectează pentru a-i motiva să depună eforturi serioase îndreptate spre combaterea acestui rău.
- Trebuie să sporim contribuția noastră în vederea asistării victimelor traficului, vindecării ranilor lor corporale și sufletești, precum și pentru facilitarea întoarcerii lor acasă dacă doresc să o facă sau într-un alt loc sigur. De asemenea, trebuie să sporim contribuția noastră în vederea protecției martorilor, membrilor familiilor lor și prietenilor care depun mărturie împotriva traficanților;

- Trebuie sa motivam si sa acordam asistenta materiala functionarilor organelor de politie si procurorilor pentru conducerea anchetelor, arestarea, acuzarea si urmarirea penala a traficantilor, indiferent de consecintele asupra activitatii lor de afaceri sau legaturilor cu cercurile politice ale tarii, în special când ne confruntam cu cazurile de trafic de scara larga;
- Traficul de fiinte umane este o afacere profitabila. Politia si procurorii trebuie sa coordoneze eforturile cu organele fiscale si alte instante corespunzatoare pentru a ancheta provenienta averii suspecte, fie bani lichizi, bunuri, proprietate imobiliara, suplimentar la urmarirea penala pentru infractiunea de trafic de persoane propriu-zisa.

Toate institutiile si organizatiile reprezentate aici deja se straduesc sa realizeze unele sau toate din masurile susmentionate. Trebuie sa continuam si sa sporim aceste eforturi dar în acelasi timp trebuie sa cautam sa aplanam cauzele profunde ale acestei probleme. Parafrazând un proverb american bine cunoscut, putem sa luptam împotriva crocodililor pâna la infinit, dar atâta timp cât ramânem în mlastina, crocodilii o sa continue sa apara.

Traficul de fiinte umane are multe cauze. Unul dintre cele mai importante motive pentru cresterea vertiginoasa a traficului în ultimul deceniu este saracia si instabilitatea perioadei de tranzitie în care s-au pomenit statele din Balcani si cele ale fostei Uniunii Sovietice. Sute de mii de moldoveni au parasit tara pentru a-si cauta un loc de munca în alte parti. Rata ridicata a somajului si saracia creeaza conditii în care femeile tinere din Moldova sunt în special vulnerabile la oferte de munca false.

Noi care ne-am adunat aici nu vom rezolva toate problemele economiei din Moldova, cel putin, nu în viitorul cel mai apropiat. Cu toate acestea, tin sa accentuez, îndeosebi pentru colegii nostri din Guvernul Republicii Moldova, ca ameliorarea climei investitionale si de afaceri ar constitui un pas important în directia eliminarii conditiilor care permit traficantilor sa prospere. Atâta timp cât în Moldova nu vor aparea locuri de munca noi, cetatenii Moldovei vor continua sa paraseasca tara, iar unii din ei vor deveni victime ale traficului de fiinte umane. În Moldova vor fi putine locuri de munca atâta timp cât nu se va ameliora clima pentru investitiile straine dar si pentru cele locale în afaceri noi si deja existente.

Colaboram eficient cu colegii nostri din Moldova în mai multe domenii concrete de combatere a traficului de fiinte umane. Sper, sa continuam si sa extindem cooperarea noastra în domeniile, pe care le-am indicat în aceasta dimineata. De asemenea, sper sa vedem ameliorarea cadrului economic si legislativ, ceea ce va permite aplanarea celor mai fundamentale cauze ale depopularii tarii, care, la rândul lor, permit prosperarea traficului. Cu alte cuvinte, noi nu trebuie doar sa scapam de crocodilii, ci trebuie sa începem sa asanam mlastina.

Misiunea OSCE si eu personal ne-am asumat un angajament profund cu privire la combaterea traficului de fiinte umane, si suntem hotarâti sa obtinem rezultatele în acest domeniu. Sper ca remarcile pe care le-am prezentat astazi vor contribui la galvanizarea

unui cerc larg de functionari si a societatii în întregime sa întreprinda actiunile necesare în aceasta lupta. De asemenea, sper de a fi acordat temeii de reflectare pentru discutiile care urmeaza pe parcursul urmatoarelor doua zile, asupra initiativelor comune concrete care pot fi lansate întru sustinerea eforturilor noastre comune.